

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/ **16472820**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ağustos 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/60388 GK 111
7/60517 - 60519 GK 112
7/60529 GK 112
7/60887 - 60888 GK 115
7/60890 - 60891 GK 115
7/61161 - 61162 GK 117
7/61164 - 61165 GK 117
7/61172 - 61173 GK 117
7/61432 GK 119
7/61435 - 61437 GK 119
7/62018 - 62020 GK 130
7/63589 - 63594 GK 169
7/65565 GK 175

**BATMAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ'NİN
TBMM 7/40518 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

- 1) Depremi ardından bizzat Cumhurbaşkanı ve Bakanlığınız tarafından verilen "bir yıl içinde tüm konutlar teslim edilecek" sözü, bugün itibarıyla yüzde kaç oranında gerçekleşmiştir? Kaç bin depremzede halen kış koşullarında, "geçici" denilen konteynerlerde yaşamaya zorlanmaktadır?
- 2) Depremi üzerinden geçen üç yıla rağmen, bölgede halen konteyner kentlerde ve geçici barınma alanlarında yaşamını sürdüren yurttaş sayısı kaçtır? Bu yurttaşların kalıcı konutlarına geçişi için öngörülen net tarih nedir?
- 3) Deprem bölgesindeki inşaat ve altyapı ihaleleri hangi usulle (pazarlık/açık ihale) yapılmıştır? Bu ihalelerin toplam tutarı nedir ve en büyük payı alan ilk 5 şirket hangisidir?
- 4) Deprem bölgesinde gelişigüzel dökülen molozlardan kaynaklı havada asılı asbest oranını ölçen istasyon sayısı kaçtır? Bu veriler kamuoyu ile neden şeffaf paylaşılmamaktadır?
- 5) Bölgede artan solunum yolu hastalıkları ve kanser vakaları ile kontrolsüz döküm sahaları arasındaki korelasyona dair bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 6) Enkaz döküm alanlarının tarım arazilerine, sulak alanlara ve yerleşim yerlerine yakınlığı nedeniyle oluşan ekolojik tahribata dair Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
- 7) Başta Hatay olmak üzere, tarihi ve kadim kent merkezlerinin planlaması yapılırken o kentlerin özgün dokusu, inanç merkezleri ve çok kültürlü yapısı neden yok sayılmaktadır? Şehirlerin hafızasını silerek "tek tip" TOKİ estetiğine mahkûm etmek Bakanlığınızın bilinçli bir politikası mıdır?
- 8) Engelli depremzedelerin yeni inşa edilen konutlara ve şehir altyapısına erişimi konusunda "erişilebilirlik" standartları ne ölçüde uygulanmaktadır?
- 9) Hak sahiplerine teslim edilen veya edilecek olan konutların maliyet hesaplamaları neye göre yapılmaktadır? Ücretsiz barınma hakkı kapsamında olması gereken afet konutları için depremzedelere uygulanan geri ödeme planları ve faiz oranları sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmakta mıdır?

CEVAPLAR

1,2,9) Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra deprem bölgesindeki acil yaşamsal ihtiyaçların karşılanması ve kalıcı barınmanın tesis edilmesi amacıyla Bakanlığımızın koordinasyonunda bölgedeki kalıcı konutların yapım süreci tüm illerde eş zamanlı olarak hızlı bir şekilde organize edilmiştir. Afet sonrası mekânsal karar alma süreçlerinde hazırlanan imar planlarında konut alanları ile birlikte ihtiyaç duyulan kentsel sosyal ve teknik altyapı alanlarının da oluşturulmasıyla toplumun yalnızca fiziksel değil, sosyal olarak da yeniden inşası hedeflenmiştir. Eğitim, sağlık, ibadet ve yeşil alan gibi donatılar ile mahalle ölçeğinde bütünlük sağlarken; yerleşimlerin altyapı ve ulaşım sistemlerine entegrasyonu da detaylı bir biçimde planlanmıştır. Ayrıca altyapı inşası süreçleri de üstlenilmiş; su, kanalizasyon, enerji ve iletişim hatlarından ulaşım yollarına kadar tüm altyapı unsurları, eşzamanlı ve bütüncül biçimde projelendirilmiş olup bu doğrultuda inşa süreçleri yürütülmüştür.

06.02.2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler nedeniyle deprem felaketinden etkilenen il ve ilçe merkezlerinde yıkılan veya hasar gören yapı ve alanların, yeniden inşa ve ihya edilmesine yönelik uygulamalar, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. işbirliği ile Kentsel Dönüşüm Başkanlığımız koordinasyonunda yürütülmüş olup; bu kapsamda, deprem bölgesinde yürütülen proje ve yapım faaliyetlerine ilişkin olarak, 455 bin 357 adet bağımsız birimin dağıtım işlemleri tamamlanmıştır.

3) TOKİ, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olup, tüm ihalelerini; 4734 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ve yine aynı Kanununun “Temel İlkeler” başlıklı 5 inci maddesi “saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.” hükmü doğrultusunda gerçekleştirmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “İhaleye katılımı yeterlik kuralları” başlıklı 10 uncu maddesinde “ekonomik ve mali yeterliğin belirlenmesi” ve “mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi” şeklinde iki genel başlık olarak belirlenmiştir. İhalelerimize katılan tüm istekli firmalar anılan kriterler çerçevesinde değerlendirilerek belirlenmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, idarelerin ihale esnasında ve sonrasında yapması gerekenleri 36, 37, 38 ve 40. maddelerde açıklamaktadır. Teklifler 36. madde çerçevesinde açılmakta olup, ekonomik açıdan en avantajlı teklif 37. ve 38. maddeler çerçevesinde belirlenerek, 40. maddeye istinaden ihaleler karara bağlanmaktadır. Yapılan ihalelerde ekonomik açıdan en avantajlı teklif, geçerli tekliflerden en düşük fiyat esasına göre belirlenmektedir. Bir başka ifadeyle, geçerli teklifler belirlendikten sonra en düşük fiyat teklif eden istekliye ihale edilmektedir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem nedeniyle “Genel Hayata Etkililik Oluru” alınan afet bölgesinde hayatın süratli bir şekilde normale dönmesi, hızlı bir şekilde barınma ihtiyaçlarının kalıcı olarak sağlanmasının temini ve vatandaşlarımızın mağduriyetinin acil giderilmesi zarureti doğmuştur. Bu doğrultuda söz konusu işin ihalesinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun “Pazarlık Usulü” başlıklı pazarlık usulü ile ihale yapılabilecek durumların belirtildiği 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi “Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyenveyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.” hükmüne göre ihalenin; pazarlık usulü ile gerçekleştirilmesi ön görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununda pazarlık usulü ile ihalesi yapılacak işlerde en az 3 (üç) istekli firmadan teklif alınması öngörülmüşken, İdaremizce yapılan ihalelerde rekabeti en üst seviyeye çıkarmak için “iştilgal alanlarında uzman, iş programını aksatmadan hızlı iş yapma kabiliyetine sahip, idaremizde büyük ölçekte proje tamamlamış, projelerin belirlenen niteliklerine göre ve zamanında iş tamamlama potansiyeline ve deneyimine, mesleki-teknik ile ekonomik ve mali yeterliliğe sahip olan her bir ihale için 8 ile 20 arasında istekli firma davet edilmektedir.

TOKİ tarafından pazarlık usulü ile gerçekleştirilen ihalelere davet edilen ve teklif kullanan istekli firma sayısı açık ihale usulü ile yapılan ihalelere katılan istekli firma sayısının çok üzerindedir. Kamu İhale Kanunun 36.-37. ve 38. maddeleri çerçevesinde yapılan incelemeler neticesinde geçerli teklifler tespit edilmiş, en düşük fiyat teklif eden istekliye iş ihale edilmektedir. Gerek katılım sağlayan istekli firma sayısı gerekse ihalelerde oluşan fiyat açısından; saydamlık, rekabet, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması gibi temel ilkelere uygun olarak ihaleler sonuçlandırılmaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunun “Pazarlık Usulü” başlıklı 21'inci maddesinin ikinci fıkrasında” (b), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen hallerde ilan yapılması zorunlu değildir. İlan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir.” hükmü bulunmaktadır. Bu doğrultuda 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (b) bendi kapsamında gerçekleştirilen ihalelerde ilan yapılmasının zorunluğu bulunmamaktadır. Ancak, İdaremizce yapılan gerek açık ihale usulü gerekse pazarlık usulü olan tüm ihalelerimiz elektronik ortamda e-ihale olarak yapılmakta, yapılan ihaleler basın yayın kuruluşlarıyla paylaşılmakta ve ihale süreçlerinin her aşaması EKAP (Elektronik Kamu Alımları Platformu) üzerinden yürütülmekte ve ihale sonuçları yayınlanarak kamuoyunun denetimine sunulmaktadır.

4,5,6) Depremler sonrasında oluşan yıkıntı atıklarının çevre ve insan sağığı üzerindeki olası etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla, geçici depolama ve nihai döküm alanlarının belirlenmesi sürecinde ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde gerekli teknik ve çevresel değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu kapsamda; söz konusu alanların seçiminde tarım arazileri, içme ve kullanma suyu havzaları, sulak alanlar, yerleşim alanları, taşkın riski taşıyan bölgeler ile ekolojik açıdan hassas alanlar dikkate alınmakta; sahaların topoğrafik ve jeolojik özellikleri, zemin geçirgenliği ve çevresel etkileri uzman akademisyenlerin de yer aldığı komisyonlar marifetiyle değerlendirilmektedir.

Ayrıca, yıkıntı atıklarının çevreye olası etkilerinin kontrol altına alınmasına yönelik olarak ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde izleme, denetim ve rehabilitasyon çalışmaları yürütölmekte olup, süreç Valilikler koordinasyonunda ilgili kurumların iş birliğiyle sürdürölmektedir.

7) Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından hayata geçirilen tüm sosyal konut projeleri ve sosyal donatılar kentlerin sosyal yapısı, tarihi ve kültürel özellikleri, demografik dinamikleri ve yerel mimari karakteri dikkate alınarak planlanmaktadır. Tasarım sürecinde her kentin geleneksel konut dokusunun korunması hedeflenirken, bölge halkının ihtiyaç ve beklentileri de göz önünde bulundurulmaktadır. Projelerde yatay mimari anlayışı benimsenmekte, yerel iklimsel ve kültürel değerleri yansıtan mimari yaklaşımlar korunmaktadır. Ayrıca mahalle kültürünü destekleyen sosyal yaşam alanlarının oluşturulması önemli bir tasarım yaklaşımı olarak öne çıkmaktadır.

8) Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın konut projelerinde avan projeden son uygulama-detay projelerine kadar evrensel standartlarda engelli normlarına uygun çözümler kullanılmaktadır. Bu çerçevede bina girişlerinde engelli rampası, asansör boyutları, ortak alanların kullanım detayları, peyzaj uygulamaları başta olmak üzere mevcut mevzuat kapsamındaki engelli kullanımına uygunluklar TOKİ tarafından titizlikle gözetilmektedir.